

Om teorier, utgångspunkter och förhållningsätt

Social konstruktionism

Social konstruktionism är en filosofisk riktning som utvecklades i slutet på 80-talet. Utgångspunkten är att vi uppfinnar, konstruerar, den bild av verkligheten, som vi tar som utgångspunkt för vårt handlande. Vi utvecklar våra respektive verkligheter i dialog med varandra, i samspel mellan individer.

Inom psykologin, sociologin och pedagogiken innebär utgångspunkten i social konstruktionism att våra begrepp och uppfattningar konstrueras i en social och kulturell miljö, vilket gör att människor i olika samhällen kan uppfatta ett och samma fenomen helt olika.

Systemteori

Systemteori handlar om generella regler för system, vare sig systemen är biologiska, mekaniska eller sociala. Dess grundtanke är att man vid undersökning av vissa fenomen bör se dem som delar i en helhet. Delarnas relationer till varandra är av stor och ofta avgörande betydelse för helhetens natur och funktion. Ett viktigt begrepp i allt systemtänkande är ”återkoppling” eller ”feedback”.

I social konstruktionism och det systemiska synsättet värdesätter man **språkets betydelse** – språket som ger förutsättningar (och kan innebära både möjligheter och begränsningar) för att återge våra tankar och beskriva hur vi uppfattar omgivningen.

Värdesättande förhållningsätt

Värdesättande förhållningsätt har sina rötter i David Cooperriders arbete med Appreciative Inquiry (översätts ofta med ”Uppskattande undersökning”) och i det lösningsfokuserade arbetssättet (framförallt Insoo Kim Berg).

Appreciative Inquiry är ett sätt att arbeta med organisationer och utveckling för en önskad framtid, med utgångspunkt i det som fungerar väl. Genom att utforska människors resurser och möjligheter och ha ett uppskattande förhållningsätt, skapas handlings- och livskraft.

Ett lösningsfokuserat arbetssätt används oftast i terapi och handledningssammanhang och syftet är att skapa tydliga mål och tydliggöra de steg som behövs för att nå målet.

Ett talesätt inom det lösningsfokuserade arbetet är; sluta med det som inte fungerar och gör mer av det som fungerar väl!

Litteratur:

Abrahamsson och Berglund: Psykoterapins förnyare

Bergman och Blomqvist: Uppskattande samtalskonst

Egidius: Termlexikon i psykologi och psykiatri

Watkins and Mohr: Appreciative Inquiry, Change at the Speed of Imagination